

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epitome In Qvatvor Lib. Sententiarvm M. Petri Lombardi

Spina, Claudius de

Parisiis, 1551

11. de processione Spiritus sancti actiua.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38840

monem produxit, vt videatur dixisse Spiritum sanctum non solum esse dilectionem Patris & Filij, qua se inuicem & nos diligunt, sed etiam qua nos diligimus Deum.

CAP. Tertium. Nomen Spiritus sancti est commune & proprium.

Hic notandum quod sicut Spiritus sanctus in Trinitate specialiter dicitur charitas, quæ est Patris & Filij vnio: ita & nunc nomen tenet propriè quod Patri & Filio communiter quodammodo congruit. Vnde Aug. 15. de Trinita. Si charitas, inquit, qua Pater diligit Filium, & Patrem diligit Filius, ineffabilem communionem commonstrat amborum: quid conuenientius quàm vt ille propriè dicatur charitas, qui Spiritus est communis ambobus? &c. Qui enim est communis ambobus, id vocatur ipse propriè quod ambo communiter.

DE PROCESSIONE SPIRITUS sancti quantum ad personas à quibus procedit.

DISTINCT. Vndecimæ

CAP. Primum.

Spiritus sanctus à Patre & Filio simul procedit.

Dicendum est Spiritum sanctum à Patre esse & Filio, & procedere à Patre & Filio. Quod multi hæretici negauerunt. Sed multis sacræ Scripturæ testimoniis comprobatur. Dicit enim Apost. Misit *Gal. 4.*
Deus Spiritum Filij sui in corda nostra. *Ec- Ro. 8.*
ce hic dicitur Spiritus Filij. & alibi: Qui autem Spiritum Christi non habet, hic non est eius. Ipse etiam Filius de Spiritu sancto in Euang. Et quem ego mittam vobis à Patre. *Ioh. 18.*
Spiritus autem dictus est Patris, ubi dicitur, Si Spiritus eius qui suscitauit Christum à mortuis, habitat in vobis. Ipse Christus dicit: Non enim estis vos qui loquimini, sed Spiritus Patris vestri qui loquitur &c. & alio in loco: Quem mittet Pater in nomine meo. & alibi de Spiritu sancto ait, de Patre procedit.

Error Græcorum.

Græci tamen dicunt Spiritum sanctum tantum à Patre procedere, eo quod in Euang. dicitur, Qui à Patre procedit. & etiam ideo quia in principalibus Conciliis, quæ apud eos celebrata sunt, ita symbola eorum subiunctis anathematibus sancita sunt, ut nulli de Trinitatis Fide aliud docere, vel aliud prædicare, quàm quod ibi continetur liceat. In quibus sic dicitur: Quicun-

que à Filio Spiritum sanctum procedere addunt, anathema incurrunt. Vnde & nos arguunt anathematis reos. Addunt etiam quod de symbolo fidei Leo 3. Romæ transcriptum in tabula argentea post altare B. Pauli posita posteris reliquit. Vbi sic Legitur, Et in Spiritum sanctum, Dominum, viuificantem, ex Patre procedentem, cum Patre & Filio coadorandum & glorificandum &c. Illud est symbolum quod in missa cantatur, editum in Nicæno concilio, in fine cuius subiunctum est: Qui aliud docuerit, vel aliter prædicauerit, anathema sit. Ideo Græci nos anathematizatos dicunt, quia dicimus Spiritum sanctum à Filio procedere, quod ibi non continetur, quia à Latinis adiunctum.

CAP. Secundum. Responsio ad
obiecta Græcorum.

NOs autem verba illa determinamus, qui aliud docuerit, vel aliter prædicauerit, id est contrarium docuerit, vel contrario modo prædicauerit, anathema sit. Aliud ergo posuit pro opposito, quæ Gal. I. liter & Apost. ad Gal. Si quis aliud Euangelizauerit, id est contrarium, anathema sit. Nō dicit, Siquis addiderit: Nam si illud diceret, sibiipsi (vt ait August.) præiudicaret,

Nota.
Addere
Euangelio
nō est aliud
euangeli-
zare.

qui cupiebat venire ad quosdam quibus scribebat, sicut ad Theſſalonic. vt ſuppleret quæ illorum fidei deerant. Sed qui ſupplet, quod minus erat addit, non quod inerat tollit, &c. Ad illud autem quod Euangelio apponunt, respondemus ita: quia quum dicat in eo Veritas Spiritum ſanctum à Patre procedere, nō addit ſolo. & ideo etiam à ſe procedere non negat: ſed ideo Patrem tantum nominat, quia ad eum ſolet referre quod ipſius eſt, quia ab illo habet. Sed licet Græci verbis diſſentiant, in ſententia tamen conuenire videntur, conſitentes Spiritum ſanctum eſſe filij ſicut & Patris: quia Apoſt. dicit Spiritum Filij: & in Euang. Spiritum veritatis. Eſſe autem Spiritum Patris vel Filij, nihil aliud eſt quàm eſſe à Patre vel Filio. Igitur &c. Vnde etiam quidam eorum catholici doctores intelligentes vnā eādēque fore ſententiā prædictorum verborum, quibus dicitur Spiritus ſanctus procedere à Filio, & eſſe Filij, profeſſi ſunt Spiritum ſanctum à Filio procedere. Vnde Athanaſius in ſymb. fidei: Spiritus ſanctus à Patre & Filio, non factus, nec creatus, nec genitus, ſed procedens. Idem teſtatur Didymus eorum maximus doctor, libr. 2. de S. Spiritu: Spiritus ſanctus non ex ſe eſt, inquit, ſed ex Patre & Filio. Idem Cyrillus in epiſt. ad Neſtorium, & Iohan. Chryſoſt. in quadam homilia de Gal. 4.

expositione symboli: Ecce Græcorum testimonia quibus Spiritus sanctus à Patre & Filio procedere ostenditur. Omnis ergo lingua confiteatur Spiritum sanctum ab utroque procedere.

DE ORDINE PROCESSIONIS ab utroque.

DISTINCT. Duodecimæ
CAP. Primum.

*Spiritus sanctus non prius à Patre
quàm filio procedit.*

*Superiori
distinct. i.*

4. **Q**UUM Spiritus sanctus à Patre procedat & Filio, quæritur an prius vel magis processerit à Patre quàm Filio. quod nicitur hæreticus ita ostendere dicitur: Si processit Spiritus sanctus à Patre, & Filio, processit utriusque; aut nato iam Filio, aut nō nato Filio. Si verò iam nato filio processit, antè natum est Filius, quàm processit Spiritus sanctus. Præcessit ergo natiuitas Filij processionem Spiritus sancti: Si autem processit à Patre, nō genito Filio, antè processit quàm Filius genitus fuit.

de principio Spiritus sancti, scilicet Patre & Filio, nunc de ordine personarum istarum à quibus procedit Spiritus sanctus.

Responsio Aug. ad questionem.

Ca. 26. **H**is & huiusmodi quæstionibus magis laboriosis quàm fructuosis, respondet Aug. libr. 15. de Trinita. dicens: In illa

D